

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 294-1914)

Originalt emne

Aarhus Teater

Teater

Uddrag fra byrådsmødet den 24. september 1914 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 294-1914)

Andragende fra Aarhus Teaters Repræsentantskab om Byraadet vil være Garant for et eventuelt Driftsunderskud paa indtil 20000 Kr. og saaledes, at Teatret senest 1. Oktober kan disponere over Dele af Beløbet.

Formanden meddelte, at Budgetudvalgets Flertal, Mikael Johansen, Møller og Taleren, indstillede at imødekomme Andragendet, medens Hr. Mousten havde forbeholdt sig sin Stilling, og Hr. Simonsen ikke havde været til Stede i Udvalgsrådet.

Mousten udtalte, at naar han ikke var gaaet med til Andragendet, var det ikke, fordi han ikke vilde være med til at hjælpe Teatret, men fordi han syntes, at man ikke godt kunde vedtage et saadant Tilskud i samme Aandedræt, som man nægtede at udføre de projekterede kommunale Arbejder. Situationen var slem for Teatret, og Kommunen burde være med til at hjælpe det om ikke med 20000 Kr., saa dog med et mindre Beløb, maaske 10000 Kr., og mod at private skaffede et lignende Beløb. Dersom Byraadet bevilgede de 20000 Kr. og Teatret maaske om nogen Tid atter kom i en lignende Situation, saa stod Byraadet daarligere i det end nu. Teatrets Stilling var vel slet i Øjeblikket, men dets finansielle Forhold var i Virkeligheden ikke saa daarlige, og Repræsentantskabet vilde næppe give op, fordi Byraadet sagde nej.

Simonsen kunde godt forstaa, at Hr. Mousten ikke havde kunnet tiltræde Budgetudvalgets Flertals Forslag, naar der samtidig forelaa Forslag om at standse de kommunale Arbejder. Da det imidlertid nu var lykkedes at hindre dette Attentat paa Arbejderne, vilde Taleren ikke være med til at forhindre Højre og Budgetudvalgets Flertal i at være rundhaandet mod Teatret.

Marthin Hansen anbefalede at følge Budgetudvalgets Flertal. Teatret og Kommunen var nøje knyttet sammen, og der fandtes ingen anden Udvej nu, end at Byraadet traadte til. Der var lagt saa stærkt Beslag paa den private Hjælpsomhed overfor Teatret, at det næppe nyttede stort at gaa den Vej. Forøvrigt drejede det sig ikke absolut om 20000 Kr., men om indtil 20000 Kr.

Jakob Jensen havde, da han saa Sagen fremlagt, besluttet at stemme imod Indstillingen, fordi han ikke vilde være med til at bevilge 20000 Kr. til at spille Komædie for, naar man ikke havde Penge til at udføre de kommunale Arbejder for. At det ikke var lykkedes at standse de offentlige Arbejder havde mildnet Talerens Sind noget, men han vilde dog mene, at man burde være forsigtig med stadig at give Teatret Tilskud. Da Teatret blev startet, blev der ydet Bidrag fra alle Sider, men de store Bidragydere skyndte sig med at tage Stemmeretten fra de smaa, og disse havde aldrig faaet den senere. Desuden havde det vist sig, at de, der styrede Teatret, ikke havde evnet at faa det til at gaa. Hr. Moustens Forslag om at tilskyde Teatret 10000 Kr., mod at de private tilskød lige saa meget, var meget fornuftigt. Blev det ikke gennemført, maatte Byraadet have Klarhed over, hvad Bestyrelsen vilde til Foraaret, om den vilde lekvidere eller hvad.

Samuelson bemærkede, at, Teatrene hele Landet over havde en krank Skæbne for Tiden. Ligesom paa det kongelige Teater kom Forestillingerne her ikke nær op paa det beregnede. Teatrets Forretningsudvalg havde drøftet, hvad der skulde gøres, om Teatret skulde lukke eller kun spille enkelte Aftener eller hvad. Tiden var kommet, da Gagerne skulde betales, men Kassen var tom, og Forretningsudvalget havde flere Gange skrevet paa Veksler, derfor mente det, at det burde henvende sig til Byraadet med Anmodning om at staa i Forskud for de 20000 Kr. Det var blevet Taleren meddelt, at det hidtidige Statstilskud, 10000 Kr., atter i Aar vilde blive opført paa Finansloven. I Repræsentantskabet havde Hr. Mikael Johansen ment, at der kunde rejses en lignende Sum, som Byraadet tilskød, blandt Borgerne. Kunde det lykkes, burde Byraadet stille sig velvillig og tilskyde 10000 Kr.

Mikael Johansen kunde godt forstaa de forskellige Betænkeligheder, der var kommet til Orde, men kunde ikke begribe, at Hr. Samuelson nu talte for kun at bevilge 10000 Kr., naar han havde skrevet under paa Andragendet om at faa 20000 Kr. Dersom man kun bevilgede det halve Beløb, vilde Teatret gaa fallit. For at undgaa denne Skandale, var man gaaet til Byraadet. Det vilde se meget grimt ud, om Teatret skulde gaa fallit, og saa vilde det jo ogsaa miste Statstilskudet. Taleren mente ikke, at 20000 Kr. vilde være nok, derfor havde han i Repræsentantskabet givet den Oplysning, at han vilde forsøge at faa 40 af Garanterne til at tegne sig for 500 Kr. hver, men han vilde indstændig bede om, at denne private Foranstaltning ikke blev stillet som Betingelse for Byraadets Bevilling af Andragendet. Hvorvidt det vilde slaa til med 20000 Kr., kunde der intet siges om, men det vilde sikkert være billigst for Byraadet at garantere for dette Beløb, og Teatret vilde i hvert Fald intet foretage sig uden at spørge Byraadet.

N. Joh. Laursen troede, at Hr. Mikael Johansen havde Ret i, at Byraadet kom billigst fra det ved at holde Teatret gaaende i Vinter. Derved kunde man desuden faa Lejlighed til at skønne over, om det ikke var en Fiktion, at Teatret skulde have fast Personale. Ved Udlejning til Selskaber kunde Teatret sikkert staa sig helt godt, men naturligvis vilde Statstilskudet saa forsvinde. Dersom Teatret nu gik fallit, vilde ikke faa Mennesker blive arbejdsløse.

Marthin Hansen kunde slutte sig til Hr. Mikael Johansens Udtalelser.

Christensen vilde godt være med til, at Byraadet ydede lige saa meget, som der blev skaffet hos private, ja maaske endda med til at yde 20000 Kr. uden Betingelse om privat Tilskud. Han ønskede at spørge, om det ikke vilde være formaalistjænkligt at sætte Billetpriiserne noget ned i denne Tid, og om det ikke vilde være heldigst at indskrænke Fribilletternes Antal noget.

Mousten fandt det vanskeligt at sige, om Kommunen slap billigst ved at give de 20000 Kr. Hvis Teatret om et Par Maaneder atter ønskede 20000 Kr., vilde Hr. N. Joh. Laursen antagelig sige det samme, men der kom dog en Tid, hvor man maatte sige Stop, derfor var det bedre at stoppe straks. Ved at stille som Betingelse for at yde Tilskud, at de private skulde yde lige saa meget, vilde man interessere dem for Teatret, og vilde de ikke, kunde Byraadet meget vel være bekendt at lade Teatret falde. Kommunen havde i Virkeligheden ingen Indflydelse paa Teatrets Ledelse, og der blev vist til Tider styret vel flot. Taleren foreslog at yde Teatret et Laan paa indtil 20000 Kr. under Forudsætning af, at der blev ydet

lige saa meget fra privat Side.

Formanden var klar over, at Garantien for et eventuelt Driftsunderskud paa indtil 20000 Kr. kunde blive et rent Tilskud. Gik man ind paa at overtage Garantien, maatte Budgetudvalget derfor selvfølgelig forhandle med Teatret om at stille Sikkerhed.

Mikael Johansen oplyste, at Teatret flere Gange, men uden Held, havde gjort Forsøg med billige Billetpriiser. Fribilletsystemet havde Repræsentantskabet hvert Aar modarbejdet, men Direktøren hævdede, at det var umuligt at oparbejde et Stykke uden Anvendelse af Fribilletter. Teatret havde sikkert intet imod at yde det Pant, det var muligt at yde, men paa hvilken Maade kunde Taleren ikke sige. Taleren anbefalede, at Byraadet ikke stillede Fordring om, at der skulde tegnes et lige saa stort Beløb af private. Der vilde blive gjort alt muligt for at faa private til at hjælpe, men en Betingelse for Kommunens Hjælp maatte det ikke være.

Jakob Jensen ansaa Teatrets Stilling for at være saaledes, at de 20000 Kr. vilde gaa med inden Nytaar. Maaske mente Repræsentantskabet, at Forholdene vilde bedre sig, saaledes at Pengene kunde betales tilbage.

N. Joh. Laursen havde ligeledes opfattet det saaledes, at Teatret vilde betale Pengene tilbage, hvis det kom til Kræfter i Vinterens Løb. Større end 40000 Kr. kunde Taleren ikke godt tænke sig, at Underskudet vilde blive.

Mousten ansaa det aldeles ikke for udelukket, at Underskudet kunde blive 60000 Kr., hvis Forholdene blev ved at være som nu. Dersom Byraadet ikke stillede den af Taleren anbefalede Betingelse, fik Teatret næppe noget fra privat Side.

P. Petersen var klar over, at det var en Svikmølle, man var kommet i med Teatret. Man havde ingen Indflydelse paa Teatrets Drift, men naar det manglede Penge, kunde Byraadet bruges. Taleren vilde gaa med til at yde Garantien, men meget nødig.

Mikael Johansen syntes ikke, man kunde sige, at Byraadet ingen Indflydelse havde paa Teatrets Drift, da der blev taget alt muligt Hensyn til Byraadet i enhver Henseende. Der vilde sikkert blive gjort Forsøg paa at faa nogle af Lønningerne nedsat.

Formanden mente, at der maaske nok kunde være Anledning til at udsætte Sagen, men fandt, at man ogsaa kunde stemme om, hvorvidt man skulde gaa med eller ej. Blev det vedtaget at yde Garantien, maatte Budgetudvalget saa forhandle om Tilbagebetalingen.

Indstillingen vedtoges, dog saaledes at Budgetudvalget anmodes om at forhandle og eventuelt gøre Indstilling til Byraadet angaaende Tilskudets eventuelle Tilbagebetaling. (Vedtoges med 10 Stemmer mod 2).

